

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Gfv.VII.30.549/2017/4.

A tanács tagjai:. Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

A felperes képviselője:

Az alperes:

Az alperes képviselője: Vinczúr Ügyvédi Iroda

A per tárgya: ügyvezetői felelősség megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.488/2016/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Egri Törvényszék 4.G.20.245/2015/40. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a társaság alapításától felszámolása elrendeléséig önálló képviselési joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt a H. Kft.-nek (a továbbiakban: adós gazdálkodó szervezet), 2012. április 19-től pedig a társaság egyedüli tagja.

- [2] Az adós 2010. üzleti évtől veszteségesen gazdálkodott. A felperes adóhatóságként 2011. évben több alkalommal eredménytelenül nyújtott be azonnali beszédési megbízást az adós bankszámlái ellen.
- [3] Az adós gépjármű kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét nem teljesítette, ezért a finanszírozó **M. Bank Zrt.** a kölcsönszerződést 2012. február 28-ával felmondta.
- [4] Az adós az alperes ügyvezetése alatt 2012. február 1-je és 2012. december 31-e között **J.R.**-dal harmincegy kölcsönszerződést kötött, amelyek értelmében mindösszesen 46.700.000 Ft összegben kamatmentes kölcsönt nyújtott 2013. január 30-i visszafizetési határidővel. Az adós kölcsönkövetelése biztosítására mellékkötelezettséget a felek nem kötöttek ki.
- [5] **J.R.** fizetési kötelezettségét sem a kikötött határidőre, sem az adós 2013. március 1-jei felszólítására nem teljesítette, tartozását részben sem teljesítette.
- [6] Az adós az ellene 2013. február 4-én kezdeményezett eljárásban 2013. április 23-i hatállyal felszámolás alá került. A felperes a felszámolási eljárásban hitelező, követelését a felszámoló 14.742.491 Ft összegben külön kielégítési jogot biztosító kategóriába sorolta be.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [7] A felperes a 2015. június 22-én benyújtott keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal az adós vagyona 46.700.000 Ft-tal csökkent.
- [8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében a kereset szerint megállapította az alperes vezetői felelősségét az adós 46.700.000 Ft mértékű vagyoncsökkenése tekintetében.
- [10] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a per főtárgya tekintetében - helybenhagyta.
- [11] A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének megfelelően állapította meg az adós mérlegadatai, adófolyószámla kivonata, illetve a felperes által kibocsátott sikertelen beszédési megbízások alapján az adós fenyegető fizetéseképtelensége bekövetkezését 2012. január 1-jével, amelyet az adós ezt követő teljesítései nem érintett. Hangsúlyozta az ítélőtábla, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem azt jelenti, hogy az adósnak egyáltalán likvid vagyona nincs, hanem azt, hogy az esedékes tartozásokat nem fedezi.

- [12] Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélettel abban is, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő adós még meglévő likvid vagyonának kamatmentes és biztosíték nélküli kölcsönadása egy magánszemély részére ellentétben állt a hitelezők érdekeivel. A hitelezők érdeke ugyanis azt kívánta, hogy az alperes a cég meglévő pénzvagyont már esedékessé vált hitelezői követelések kielégítésére fordítsa, avagy úgy fektesse be, hogy biztosan megtérüljön és fedezet nyújtson a további hitelezői követelésekre. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a perben az alperes csupán állította, de nem igazolta, hogy a kölcsönök nyújtására jelentősebb németországi munka megszervezése céljából került sor. Nem bizonyította az alperes megfelelő biztosíték adását sem **J.R.** részéről, sem azt, hogy a hivatkozott engedményezés pontosan miként történt. Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperes érvelését a kereseti igény időelőttiségét illetően sem, illetve hogy a felszámolási eljárás akadályozta őt a fellépésben **J.R.**-dal szemben.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárás lefolytatására.
- [14] Arra hivatkozott, hogy az ügyben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 163. §-a megsértésével nem történt meg a tényállás teljes körű felderítése. Állította, hogy az eljárás során kiderült a kölcsönnyújtás célja, azaz hogy a kölcsönbe vevő külföldön jelentős építőipari befektetést tervezett végrehajtani, amelynek eredményeként reális volt a lehetősége a kölcsön visszafizetésének, illetve annak, hogy az adós az épület felépülését követően burkolási munkákat végezhet. Az alperes célja a kölcsönnyújtással vállalkozása továbbfejlesztése volt.
- [15] Álláspontja szerint a Cstv. 33/A. §-át sérti a fenyegető fizetéseképtelenség kezdő időpontjának meghatározása 2012. január 1-jével. A kérdéses időszakban ugyanis az adós nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, ezt követően is jelentős kifizetéseket teljesített (lízingdíj, adókötelezettség, működési költség). Állította, hogy kellő körültekintetés mellett járt el, nem róható fel számára, hogy **J.R.** a részére nyújtott kölcsönt nem fizette vissza. Fenntartotta, hogy a felszámoló intézkedése nélkül a kereset időelőtti és megalapozatlan. Állította, hogy elegendő biztosítéknak minősül a kölcsönbe vevő valós követelése, amelyet az érintett társaságra engedményezett. A kamatkikötés elmaradása pedig nem bír jelentőséggel.
- [16] Hivatkozott az rPp. 221. §-ának megsértésére is. Álláspontja szerint iratellenesen tartalmazza a jogerős ítélet, hogy a kölcsönbe vevő által felajánlott biztosíték a **K.** Bt. könyveiben nem szerepelt, nem került engedményezésre. Minderről a társaság

felszámolója tudott volna nyilatkozni, azonban tanúkénti meghallgatása elmaradt, amelynek indokát az ítélet nem tartalmazza. Elmaradt annak értékelése is a jogerős ítéletben, hogy a felszámoló sem tett lépéseket **J.R.**-dal szemben a kölcsönkövetelés behajtására.

[17] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[18] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt nem találta jogszabálysértőnek.

[19] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes az ügy érdemi elbírálására kiható eljárási szabálysértésként az rPp. 163. §-ának, illetve az rPp. 221. §-ának megsértésére. Az ügyben első fokon eljáró bíróság az irányadó anyagi jogszabályok szerint releváns tényekkel összefüggésben kellő időben és megfelelő tartalommal felhívta a feleket nyilatkozataik és bizonyítási indítványaik megtételére az rPp. 141. § (2) és (6) bekezdése szerint, a szükséges bizonyítási eljárást - a felek tényállításaihoz igazodva, az általuk indítványozott körben - az rPp. rendelkezéseinek megfelelően lefolytatta [rPp. 164. § (1) és (2) bekezdés]. Ebből következően a jogerős ítéletben az alperes által elmulasztott, illetve sikertelen bizonyítás - helytállóan alkalmazott - eljárásjogi következményeként jelentkezik az, hogy az ügyben eljáró bíróságok nem fogadták el az alperes bizonyítás nélkül maradt tényállításait [rPp. 3. § (3) bekezdés]. Az alperes tényállításai - a felelősség alóli kimentés körében a hitelezői veszteségek csökkentéséhez tett intézkedésekkel, illetve a hitelezői érdekeknek megfelelő kölcsönüggyel összefüggésben - hiányosak voltak, az általa felajánlott bizonyítás eredménytelen maradt, amelynek következményét bizonyító félként viselnie kellett a perben [rPp. 3. § (3) bekezdés, 164. § (1) bekezdés].

[20] Eljárási szabálysértés nélkül maradt el az ügyben a **K. Kft.** felszámolója (felszámoló biztos 2) tanúkénti meghallgatása, akit az alperes **J.R.** tanú ismételt meghallgatásával együtt, a felszámoló és a tanú már rendelkezésre álló nyilatkozatai közötti ellentmondás feloldására kért foganatosítani a **K. Kft.** követelése engedményezésével kapcsolatban. Bizonyítási indítványát viszont utóbb - **J.R.** külföldi tartózkodása miatt - az alperes már nem tartotta fenn, visszavonta, amellyel szükségtelenné vált a felszámoló meghallgatása is tanúként, mivel ebben a körben a bíróságnak okiratok (a **K. Kft.** elsőfokú eljárásban beszerzett felszámolási iratai, illetve a felszámoló megkeresésre adott válasza) álltak rendelkezésére [rPp. 3. § (4) bekezdés, 193. §, 164. § (1) bekezdés].

[21] Az ügy érdemét tekintve abban kellett állást foglalni a felülvizsgálati eljárásban, hogy az ügyben eljáró bíróságok helyesen értelmezték-e a Cstv. 33/A. § (1) bekezdését a fenyegető fizetésképtelenséggel, valamint a hitelezői érdekeknek megfelelő ügyvezetői eljárással összefüggésben.

- [22] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében megadott fogalommeghatározás vagyoni szemléletű: az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete akkor következik be, amikor vagyona nem elegendő esedékes tartozásai kiegyenlítésére. Hangsúlyozza a Kúria, hogy társaság működése során a likvid vagyonelemeknek van jelentősége a fizetési kötelezettségek esedékesség szerinti teljesítéséhez. Az ügyben eljáró bíróságok ennek megfelelően vizsgálták és állapították meg az adós fenyegető fizetéseképtelensége bekövetkezését 2012. január 1-jével, amikor likvid (forgóeszköz) vagyonát többszörösen meghaladták rövid lejáratú, éven belül kiegyenlítendő kötelezettségei. Helytállóan emelte ki ehhez kapcsolódóan a jogerős ítélet, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség megállapítását nem befolyásolta az adós egyes tartozásainak teljesítése ebben az időszakban, továbbá azt is, hogy az adós lejárt adótartozásának beszedésére a felperes eredménytelenül nyújtott be azonnali beszedési megbízásokat az adós pénzforgalmi számlájára.
- [23] Helytálló az ügyben eljáró bíróságok ítéletben levont következtetése abban a körben is, hogy nem felel meg a hitelezők érdekeinek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő adós még meglévő likvid vagyonának kamatmentes és biztosíték nélküli kölcsönadása egy magánszemély részére, amelyért az alperes felelőssége vezető tisztségviselőként megállapítható volt.
- [24] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésével az adós vagyona ún. csődvagyonná vált, amellyel az alperesnek a társaság vezető tisztségviselőjeként a hitelezői érdekek elsődlegessége szerint kellett gazdálkodnia, anélkül hogy a hitelezői igények kielégítését az adós vagyonából indokolatlanul kockáztatta volna. A per tárgyává tett kölcsönügyletek eredményeként az adós aktív, a hitelezői igények fedezetét jelentő készpénz vagyona csökkent. A kölcsön megtérülése, amelyet az adós az alperes vezetése alatt biztosíték kikötése nélkül, ismeretlen vagyoni helyzetű természetes személynek nyújtott, sem közvetlenül a kötelezett személytől, sem egyéb forrásból nem várható. Megalapozta ezért az alperes felelősségét vezető tisztségviselőként az, hogy az adós készpénzvagyonából szerződést biztosító mellékkötelezettség nélkül, nem ismert tartalmú és bizonytalan megtérülésű üzleti elképzelések finanszírozására nyújtott kölcsönt, amelyből nemcsak az adós profitálása, de az sem volt biztosított, hogy a kölcsön visszafizetése megtörténik. Az alperes nem háríthatta el felelősségét - időelőttiségre hivatkozással - az általa okozott (bekövetkezett) vagyoncsökkenésért az adós felszámolója eljárása miatt.
- [25] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének megsértése tekintetében a felülvizsgálati kérelem egyebekben a bizonyítékok mérlegelése körében [rPp. 206. §] támadta a jogerős ítéletet. Az alperes lényegében a bizonyítékok ismételt egybevetését kérte a fenyegető fizetéseképtelenség és az ügyvezetőként kifejtett magatartása tekintetében egyaránt (egyes fizetési kötelezettségek teljesítése, kölcsönnyújtás célja, körülményei). Felülvizsgálati eljárásban

azonban - rendkívüli perorvoslati jellege miatt - nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és felülmérlegelésének (BH2013.119., BH2002.29.). A támadott ítéletnek nem volt a felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hibája: sem iratellenesség, sem logikai ellentmondás, sem pedig nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés. Nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek egyedül az minősíthető, amennyiben a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119., BH2006.403).

- [26] A jogerős ítélet az adós vagyoni, pénzügyi helyzete alapos elemzésével foglalt állást a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezéséről a közzétett beszámoló, az adófolyószámla kivonatok, a beszédési megbízások és a felmondott gépjármű kölcsönszerződés adatainak egybevetésével. Az ügyben eljáró bíróságok a kölcsönnyújtás vizsgálata során ugyancsak részletesen elemezték és a releváns tényállási elemeket tekintve kimerítő módon vetették össze a rendelkezésükre álló okiratokat (kölcsönszerződések, felszámolási iratok), tanúvallomásokat, amelyek a biztosíték jellege, mértéke tekintetében egyáltalán nem is álltak összhangban az alperes hiányos tartalmú tényelőadásával, ennél fogva semmiképpen nem voltak alkalmasak a felülvizsgált ítélettől eltérő és kizárólagos jellegű következtetés levonására.
- [27] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [28] Az alperes eredménytelen fellebbezése miatt az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét. A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel.
- [29] Az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a szerint az állam viseli.
- [30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. május 15.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: